



# ”וספרתם לכם...”

---

”כואב לה שהמוח הגאוני שלו מייצר כרגע רק מטוסי נייר משוכללים ככל שיהיו. חודשים ארוכים היא מחכה, סופרת את הימים...”

**| רבקי וקנין**

---

”כבר תשע שנים שהסנדלר היחף עושה לי בית ספר, מחנך אותי בפשטות כי לא לחכמים לחם ולא למוכשרים ילדים מוכשרים”

**| ריקי שיינקר**

---

”אבל לפעמים הוא שוכח, כמו שהוא שוכח עוד הרבה דברים. כמו שהוא שוכח לפעמים שאתה הנכד שלו, ושהוא סבא שלך.”

**| דבי בסול**

# תוכן עניינים

מי שישמע דבי בסול	27	סופרת מילים בת שבע נמדר	16	אינספור מוריה מלכה כהן	08	דבר המערכת העורכות	03
מנהיגות שרה שלזינגר	31	מאחורי השכבות רבקי ספרא	17	סופרת סתם תמר זיו	09	סופרת ריקי שיינקר	04
מתכון גיטי פוטש	33	לספור כבשים דסי הבר	20	סופרי המילים גלי יצחקוב	10	מילה בסלע אהובה מליח	06
		סופרים אותי חיה נוף	21	מילים ספורות מוריה מלכה כהן	11	סופרת קלוריות חני אליאס	07
		וספרת לך רבקי וקנין	24	עם הספר דסי הבר	12		

# דבר המערכת

בנו, בכל אחת ואחת מכן מעצם היותה. להעריך את התפקיד והחלק שיש לנו בתמונה המופלאה הזאת של כלל עם ישראל. להתאחד ולהתחזק לקראת חג מתן תורה ונתייצב כאיש אחד בלב אחד, באחדות ואהבה אמיתית לקבלת התורה. שנזכה!

ומכאן לתודות לכל העוסקות במלאכה, לכל מי שהייתה חלק וליוותה את התהליך הקסום של הפקת המגזין: ראשית **לריבוננו של עולם** - בורא המילים והיצירות כולם. על הכוח והיכולת להפיק מגזין שיש עמו הרבה ס"ד!

**ללאה אטון** על ניקוד מקצועי לשירים, תמיד בשמחה ובכיף ובחריצות שאין כמוה! מעריכות מאוד! **לא. גפן** על הגהה איכותית, ספרת מילים ואותיות בשעות לא שעות. תענוג אמיתי לעבוד איתך!

תודה **לצוות הכותבות** המובחרות שלנו, בלעדיכן לא היה רואה המגזין אור! אין כמוכן!!!  
תודה **להדס בר** חברה למקלדת ולתהליך המדעים של ההפקה. תודה על היעוץ והמילים הטובות.

ואחרונות חביבות, כמו תמיד, **אתן הקוראות!** מהארץ והעולם. על תגובות חמות שנשלחות בכל שעות היממה. אתן מרגשות ונותנות כוח!

קריאה מועילה ומענגת!  
שלכן - העורכות

בפרשת במדבר הקב"ה מצווה על משה רבינו לספור את בני ישראל: "שאו את ראש כל עדת בני ישראל", (א, ב) לכאורה זאת נראית ספירה רגילה. כזאת הנעשית מדי פעם. אלא שלא, כאן הספירה הייתה שונה לחלוטין. מלווה בפמליה מיוחדת בה התייצבו כל אחד מנשיאי העדה ונכחו בספירה, גם לא זו שלהם.

מוסבר בחסידות שבספירה הזאת הייתה מטרה. להדגיש את ייחודיותו והשפעתו של כל יהודי ויהודי. אין לך יהודי שלא סופרים אותו בספירה הזאת, אין יהודי סתם. באים כל נשיאי העדה, משה ואהרון ונוכחים במפליה המכובדת. כי אין לך יהודי פשוט. כל יהודי נספר ונמנה וחשוב אצל הקב"ה.

מהמסר המתוק הזה, בנינו את ההקדמה שלנו. מגזין 'ספירה' כך קראנו לו, ברוח הימים. הכותבות המקסימות שלנו הגישו חומרים מובחרים המספרים כל אחד את סיפורו הייחודי בהקשר לספירה. אנחנו בחרנו על בנת ההקדמה הזאת להגיש לכן את מסר הספירה מהכיוון הזה: סופרים אותך! צריכים אותך! את התפקיד הייחודי לך, את התרומה שלך לכולנו, את החיוכים והמילים שלך, את עצם הנוכחות. אין אף אחת שהיא לא חלק מהספירה הזאת. אין אחת שלכאורה 'פטורה'. כל אחת לחוד וכולנו יחד.

אם כן כל שנותר לנו הוא להכיר במעלה ובייחודיות שיש

**עריכה והפקה:**  
אסתי דרעי & רבקי וקנין

**הגהה:**  
א. גפן

0556766944

**ניקוד שירים:**  
לאה אטון

711 1 9

**לשליחת חומרים:**

**לתגובות והרשמה:**

**תמונות:**  
פריפיק, שאטרסטוק.

"מה יהיה הסוף?!"

הגרשיים מיותרים, אין צעקה.

אני מצליחה לכלוא את שלישיית המילים בין זוג שפתיים צבועות בוורוד טבעי. שותקת, בולעת. נעמה, מהספר שאכתוב, תאמר ש"להעביר מלל מהפה למוח, קשה יותר מלהעביר זקנה נרגנת את הכביש".

היא צודקת; אני שותקת.

איך שלא יהיה, הפגישה שלי עם שרה, הגרפיקאית של "ספרא", מתוכננת לעוד פחות מארבעים דקות. מעדיפה לשמור על מיתרי קולי צלולים כדי להבהיר לה את העדפותיי.

שרה שניאור היא מהירת מחשבה, כמו כל עובדי הוצאת הספרים "ספרא" עד היום היא לא אכזבה. תמיד קלעה לטעמי בכריכות המקוריות שעיצבה לי, תמיד הבינה מה אני אוהבת. עקיבא לא מבין. אולי בעצם כן, אבל הפוך. נדמה שאם אומר על שמאל שהוא ימין, הוא יעביר את השעון לידו השמאלית. בעצם לא. עקיבא לא יודע לקרוא שעון, גם לא דיגיטלי. נח, צעיר מעקיבא בשנים עשרה דקות, לא יודע לקרוא, לא שעון ולא בכלל. אפילו את השם שלו כותב בשבע שגיאות. בכיתה ג' שלו חוגגים היום סיום מסכת ברכות, והוא, רק יברך על הממתקים והעוגות, מקווה.

כבר תשע שנים שהסנדלר היחף עושה לי בית ספר, מחנך אותי בפשטות כי לא לחכמים לחם ולא למוכשרים ילדים מוכשרים. "עט סופר מהיר", כתבו לנו בברכות לאירוסין. "נולדו עם עט ביד" התבטאו בהתרגשות על הולדת התאומים.

המתנה הכי מקורית שקיבלנו ללידה היתה מחברת מעוצבת ושני עטים. "עקיבא" היה חרוט על אחד, "נח" על השני. "בקרוב אצלם", איחל המכתב. העטים נשברו, מהמחברת נותרו רק אוזני חמור.

מנסה להזיז עיניים מהגורמים לכמעט-צעקה שלי, להסיט מחשבה עגמומית. מגלה כי אם לא אעבור עכשיו להילוך קצבי יותר, הפגישה עם שרה לא תתקיים היום.



# סופרת

## | ריקי שיינקר

אבל שום פעולה אינה פועלת מלבד חרטה על  
הרעיונות הקטנוניים שלי וההתעקשות המשונה  
לעצב כריכות לפני ספרים...

מכבה את הטלפון.

אין לי כוח לבכות, אז אני רק מחכה.

לא יודעת כמה זמן עובר עד ששרה מגיעה. היא הולכת למשרד, אני אחריה. היא מחייכת, אני משקרת. היא פותחת את הדלת, אני סוגרת את הפה. מתיישבת מולה. היא מדקלמת על טיפוגרפיה וקומפוזיציה וסוד האיזון, אני מהנהנת, כבר לא מצליחה לשקר חיוך.

היא שואלת להרגשתי, אני אומרת שבסדר, היא לא מתרשמת, יוצאת מהחדר להכין לי קפה. "כשתעז להרגיש קטן, תדע שגדלת", תאמר נעמה, אז אני לא מוחה. יושבת ומחכה ומשתדלת לא לחשוב, אבל פתאום אני מוצאת אותי מקנאה בה, בנעמה.

נעמה אף פעם לא משקרת חיוכים, נעמה תמיד נחמדה לכולם כי היא באמת אוהבת אותם – את האנשים ואת החיים, נעמה בוגרת ולא מתרגשת משטויות, לנעמה יש המון חכמה, בעיקר של חיים, והכי חשוב, נעמה מעולם לא חוותה חיי קצפת, היא לא יודעת מהם זרי דפנה. לנעמה יש פריווילגיה אמיתית לחיי מרמור וענישה פנימיים, אז איך היא ככה?

ואז אני מצליחה, פתאום. אני מתחילה לבכות. "דמעות הן חומר החיטוי החריף בעולם", תגיד נעמה, אז אני רק מברכת על מכונת הקפה האיטית של "ספרא" שמשאירה אותי כאן לבד, ונותנת לבכי לפעול את פעולתו. אבל שום פעולה אינה פועלת מלבד חרטה על הרעיונות הקטנוניים שלי וההתעקשות המשונה לעצב כריכות לפני ספרים, רעיון שגורם לי

שרה שניאור היא דייקנית, כמו כל עובדי הוצאת הספרים "ספרא". גם כמוני. לכן, אולי, היא מתפלאת כל פעם כבראשונה מהשיגעון הוותיק שלי – עיצוב הכריכות לספרים שלי באופן מושלם עוד לפני שתיכתב פסקה אחת בספר. הכתיבה של גב הספרים שלי קודמת לתקציר; עמוד הקרדיטים נכתב לפני הפרולוג. וכך, רק כשהכריכה קורצת לי משולחן העבודה, מעוצבת, משכנעת ומודפסת אני מסוגלת לשבת חודשים על כתיבתו של הספר התורן. יצירתית ודייקנית אני, "מעוף של סדר" מכנים אותי – וזה לא סותר. איך תאמר נעמה מהספר? "מוח הוא לא שולחן; יכול להיות שהאחד ריק והשני מלא". כך, במשפט אחד היא מסוגלת לקטול משנה חדה של אדון מלומד. אלו האנשים שאני אוהבת.

יוצאת לרחוב, השפתיים הוורודות שלי משקרות חיוך, אז מה. איך תאמר נעמה? "אבל בלב, צהלה בפנים, ואחרי הפעולות – הלבבות". זה, לשם שינוי, לא משפט שלה.

עד שאני מריחה את הריח של "ספרא", הטלפון שלי מספיק לנגן בשרשרת.

שיחה ראשונה, 'שרה שניאור'. עונה, היא נחמדה מדי; שואלת לשלומי, מחמיאה על הסיפור של שבוע שעבר, מקטרת על האובר ומספרת שנתקעה בפקק ועכשיו היא בתחנת דלק וייקח זמן.

שיחה שניה, 'בית'. עונה, שומעת צרות. הקולה משבת נשפכה למרפסת של השכנים, וגם המיץ. אין לי כוח להתעצבן.

שיחה שלישית, 'מיימון – שכנים'. עונה, הם עושים היום שבע-ברכות ונשפכה למרפסת קולה, וגם מיץ, ואולי זה שלנו. אין לי כוח להתנצל.

שיחה רביעית, 'מורת קריאה – נח'. עונה, קוטעת אותה ב'אבל', מבטיחה שאחזור בהקדם האפשרי.

שיחה חמישית, 'רב'ה סופר – עקיבא'. עונה, מבטיחה שאחזור בהקדם הכי אפשרי. הוא לא מתרשם מהקלישאה.

שיחה שישית, 'נוגה מהבנק'. מנתקת עליה. "צדק הוא רק שם של כוכב", תאמר נעמה. גם נוגה.

# מילה בסלע.

| אהובה מליח

סְפָרְתִי מְלוֹתַי,  
הַחֲקוּקוֹת  
בְּסֵלַע.

הִיָּה בְּהוֹ  
חֶסֶד  
גְּבוּרָה

תִּפְאָרֶת  
נֶצַח  
הוֹד  
וְיִסוּד.

אֶה לְבִי  
אוֹמֵר לִי,  
שְׂדוּקָא  
הַשְּׁתִּיקָה  
קִפְלָה  
בְּקִרְבָּה מְלָכוֹת.

להסתובב לצידו של השולחן ולחפש במה אני יכולה לטשטש את הדמעות. בודקת מאחורי המחשב של שרה, מגלה מילים בכתום ושחור על המסך: "החיים שלך הם ספר, הכריכה מגלה על הסוף הטוב".

"החיים שלך הם ספר, הכריכה מגלה על הסוף הטוב".

ככה מרגישים כשאסימון נופל?

הנה סוד חיי הספרותיים. הכריכה והתקציר והאפילוג והקרדיטים בהם אני מתחילה, אינם רעיון מטופש בכלל, הם הדלק לחודשים ארוכים של כתיבה מאתגרת, הם המפתח לרעיונות ולחידושים, למילים ולפסקאות. לראות תוצר מוגמר מול העיניים, להאמין שהכריכה דוברת אמת, ולספור. לספור את הימים לשלמות.

הנה סוד החיים האמיתיים, הנה סוד חייה של נעמה – האמונה בתהליכים ארוכים וקשים; האופטימיות לצלוח מה שלא היינו מאמינים; והספירה, הספירה של הימים עד לטוב האמיתי שפועלת רק כשיש כריכה של ספר מול העיניים.

שרה נכנסת עם קפה בכוס שקיבלה בתחנת הדלק. "דברים טובים באמצע הדרך הם דלק", טוענת הכוס, תאמר נעמה. אני מודה לשרה על הקפה, קובעת איתה מועד אחר ויוצאת מ"ספרא" לאוויר. קרניים שחורות-כתומות מהבהבות לי, "החיים שלך הם ספר, הכריכה מגלה על הסוף הטוב". הנה סוד החיים האמיתיים. הנה סוד חייה של נעמה. הנה סוד חיי?

נכנסת לחנות הפרחים הקרובה, רוכשת שני עציצים, אחד למימון, התנצלות על הקולה, ולי עציץ קטן, עוד לא פורח. אם נח יתלונן על קושי, כשעקיבא יתבייש, אספר להם על עציצו של עקיבא. העציץ על החמור, האיטי, הנבול והמבויש, שצמח לעציצו של גדול התנאים.

גם לי יעזור העציץ. אני החכמה, המוכשרת, הסופרת – לומדת מעכשיו, יחד עם נעמה, לספור.

מניחה את העציץ מול שולחן העבודה. זוהי הכריכה החדשה שלי.

מדליקה מחדש את הטלפון, 'תזכורת ספירת העומר' מנגנת בוואקלי. אני סופרת.

# סופרת קלוריות



חני אליאס | יועצת רגשית וכותבת תוכן

לו היו אומרים לי לפני שנים שאי פעם אצטרך לספור קלוריות הייתי צוחקת ממש. זאת הייתה עבורי בדיחה מצחיקה. היום אני סופרת קלוריות וכמעט בוכה, ממש לא אוהבת.

לא רוצה שתחשבו חלילה שאני אישה תאוותנית, גשמית ושמנה, אני לא. מה לעשות שאני אוהבת לאכול (כדי שיהיה לי כוח לעבוד את ה') פחמימות,

ומתוקים וכל מיני מטעמים, ופחות אוהבת לספור קלוריות, ונראית בהתאם.

ובכן, הייתי ילדה רזה ממש, אפילו צנומה. כולם הצמידו לשמי את התואר רזה, ככל שגדלתי הרזון, בלט יותר. רגלי היו דקיקות ממש, ולמצוא לי בגדים הייתה משימה של ממש. מידה 36 הייתה גדולה עליי.

התחתנתי בגיל צעיר ושקלתי 40 ק"ג, באמת. אני חושבת שהייתי הכלה הכי רזה מאז ועד עולם. זה לא רק היה המראה, באמת אכלתי מעט ושבעתי מהר. האמת היא שקינאתי באלו שאכלו הרבה. לא רציתי (באמת שלא) להיות שמנה, אבל רציתי לאכול יותר.

זוכרת את החברות מביאות כריכים לארוחת עשר, הפרוסות היו עבות, זה היה לפני עידן הלחם הפרוס. אמרתי לאימא שלי שתחי' שאני רוצה סנדוויץ' מפרוסות עבות יותר, אך היא אמרה - את לא תוכלי לאכול את זה, והמשיכה לשלוח לי פרוסות דקות (אני דור שני לשואה).

כנשואה טרייה, כשהגעתי לבית חמותי וראיתי את השפע וכמויות האוכל געשו בי שתי תחושות

עיקריות, הראשונה: ה', איך מתחילים לאכול מנה כזאת גדולה, חשבתי שהיא מרכזית לכולם ובעצם היא רק שלי, אמא'לה. והשנייה: ככה אני רוצה להגיש בבית שלי, שפע של אוכל והרבה.

את הבהלה שלי זיהה דווקא חמי ז"ל ולעולם לא אשכח לו את הרגישות המדהימה שלו, הוא אמר לי: השתייה כדת אין אונס, כמה שאת יכולה ורוצה תאכלי, הכול בסדר. איזו הקלה חשתי. ולגבי הרזון שלי לנהוג ככה בביתי שלי ב"ה יישמתי. בבית שלנו מבשלים הרבה וחייב להיות שפע בארונות והרבה אוכל.

זוכרת את עצמי בעבר בחתונות. נוטלת ידיים, אוכלת שני ביסים מהלחמנייה וזהו, עוד קצת מהמנה הראשונה ודי, לא מסוגלת יותר להכניס דבר לפה. אלו שישבו מימיני ומשמאלי נהנו מהשאריות שלי, לקחו מנה עיקרית בשמי ונהנו ממש.

זהו, ככה המשיכו החיים עד שכשנה וחצי אחרי החתונה נשלחתי אחר כבוד לתזונאית שתלמד אותי לאכול. הקבינט המשפחתי החליט שהאישה חייבת ללמוד לאכול כדי שיהיה לה יותר כוח



# אינספור

| מוריה מלכה כהן

אינספור פעמים

טעיתי, בכיתי, בקשתי

ואתה סוככת, רחמת הגשמת

נשאתני לילות וימים

אינספור חייכים

נגוהות של אשר

שלחת לחי

אהבתי אהבת עולמים.

אינספור תקוות, חלומות

נטעת בתוכי

וידעתי כי יום יבוא ותגאלני.

תעלני ממצולות...

אינספור מלים מתחברות

בתוכי, בלבי

אוספות את עצמן

לקדי ספור מגלות

אינספור תודות

על עבר הנה ועתיד

ממלאות יקום

במנחת אהבה עולות

אינספור נפילות

סמכת בוראי

ועת הקמתני

נשאתי עיני להודות

היום אני סופרת קלוריות וכמעט בוכה.  
מש לא אוהבת.



ושתהייה חזקה יותר ויותר...

היום, כשאני משחזרת מה אמרה לי התזונאית, אני מגלה שהיא פשוט הפכה, את מה שהיא אומרת לשמנות לא לעשות היא אמרה לי, הרזה, לעשות. וזה לא עזר. עדיין לא למדתי לאכול.

והיום... אחרי שב"ה נולדו ילדים וגם נכדים אני סופרת קלוריות!

פעמים מצליחה יותר ופעמים פחות, יש לי בגדים במידות שונות. ב"ה אני מאוד רחוקה מארבעים קילו, רק חבל שכ"כ רחוק (לא מגלה כמה), רוצה להיות במשקל סביר וזאת עבודה תמידית, זה אחד מאתגרי החיים שלי.

ביום כיפור האחרון כשהתפללתי ואמרתי וידי חשבתי לעצמי (אח"כ, לא חלילה בזמן התפילה): בדיאטה שאז עשיתי יש דף רישום, רושמים כל מה שאכלנו וככה מגלים למה עלינו במשקל. זה סוג של וידי. לא נעים כל כך לתעד מה נכנס לנו כל יום כל הזמן לפה. אז חשבתי שאם נתעד אפילו בדף וירטואלי כל מעשה, כל מילה, כל עלבון, כל נתיבה זה יכול להיות נהדר. למה להתוודות על מעשנו רק פעם בשנה ביום הכיפורים. חשבתי לעצמי כמה נכון יהיה לספור מעשים טובים ולקבל יותר ערך עצמי ותחושה טובה. כמה נכון יהיה לספור נפילות, בלשון הרע למשל, ולהתחזק.

מה שלמדתי מספירת הקלוריות זה להעתיק את זה לחלק הרוחני שלנו ולהתקדם רוחנית. (אמרתי לכן שאני לא גשמית?)

הלואי שאצליח לספור מצוות מה שיותר ובדרך גם קלוריות.

הלואי לי והלואי גם לכן ואם אתן מאוד רזות אז תספרו רק מצוות ומעשים טובים.



# סופרת סתם



| תמר זיו

הסוד הגדול באמת, הוא תרגול.

לא מאמינה? תַתְרַגְלִי!

תַרְגְּלִי, תַרְגְּלִי, תַרְגְּלִי...

זה נכון לכל תחום בחיים, הנה דוגמא: עבודת המידות. רוצה להתגבר על מידת הכעס? לא יעזור כמה שתתכנני ותתכונני, את צריכה פשוט להתגבר. שוב, ושוב, ושוב, ושוב - - -

חז"ל כבר אמרו שאינו דומה השונה פרקו מאה פעמים לזה השונה אותו מאה ואחת. אני לקחתי את הסוד הזה צעד אחד קדימה והחלטתי להתפרנס ממנו: במשך ארבעים וחמש דקות אני מגלה את הסוד הכמוס וגובה סכום מכובד כיאה למורה פרטית מצליחה ומבוקשת. לך אני מגלה אותו בחינם, את הסוד. (אם את שונאת מתנות, פרטי חשבון הבנק שמורים במערכת).

והרי הסוד הגדול: תרגול.

לקראת המבחן הגדול בדקדוק (גמר שם עצם, תודה ששאלת), ישבה מולי לאה וניסתה לדחוס לתוך מוחה את כל הכללים שנלמדו במשך שנה ונשכחו במשך שבועיים. לאחר כשעה וחצי, שני המוחות היו מיובשים. וזה עוד לפני שלוקחים בחשבון את סידרת השיעורים המצפה לי בהמשך היום... החלטתי להפסיק ללמד כללים ולגלות לה את הסוד.

"תשמעי, לאה", סגרתי את המחברת בטפיחה, "אין טעם לשנן את הכללים, מוטב לתרגל. תעבדי עם כללים פתוחים, ותתרגלי. בסך הכל גמר.

פשוט תתרגלי, תבדקי את עצמך ותתקני טעויות. אחר כך תסבירי לעצמך מה הייתה הטעות. זו החזרה הטובה ביותר! אל תשקיעי דקה אחת מיותרת כדי ללמוד כללים".

בערב לאה התקשרה. חזרתי אליה בהפסקונת בין תלמידה לתלמידה. "לא תאמיני", היא הדרימה (=הטרימה בדרמטיות), "אבל אמרו שצריך למבחן גם שם-מספר". החסרתי פעימה, והיא המשיכה, "אבל אחרי שנלחצתי אמרו לי שבסוף לא". השלמתי את הפעימה החסרה, ולאה סיימה, "ותודה על העצה. תרגלתי אלף חמש מאות מילים".

"ספרת?" נדהמתי.

"כן, נמאס לי לתרגל, אז ספרת".

השמעתי "אהה" הניתן לפירושים מגוונים וניסיתי לסכם - "אז את ממש סופרת סתם, הא?"

בסוף אותו יום, כשספרתי את הכסף, נזכרתי שיש פירוש נוסף למילה "סופרת", וזה מה שעטי הוציא תחת ידי:

# סופרי המילים

גלי יצחקוב

לעתים  
סופרים  
נאנקים  
בגלותם  
רעיונות  
למכביר  
טמונים  
באמתחתם  
אה  
סה  
המלים  
מצמצם.  
אזי  
הם  
הופכים  
מרוטי-עצבים  
מותחים  
את גבול  
יכלתם.  
מקצצים  
משמיטים  
זמנם  
משחיתים  
סופרים  
וסופרים  
כל מלה.  
מתפללים  
מיחלים  
כמהים  
מתחננים  
שיישט לעברם  
חבל הצלה...  
\*\*\*



משקל, משקלה ומשקלת  
בתוך ים החמר יוצרים מערבלת.

אני ממש מבדלת,  
מצמיחה כבר יבלת.  
(הצילו! משקל גננת?  
אולי מנגנת?)  
הטיה על הדרך  
כמו ספר או מלה,  
קמץ שיוצא במחול  
עם פעל, שם עצם ושברי-מספרים.  
בתוך (איה מנקדים 'תוכים')?  
עמק בתוך 'האין-אונים'  
מאזן אל און יוצאים-נכנסים  
ברקוד מטרף כללים משנים.  
אז לפני הסכום, ולפני ה"חוי"  
כשהמטה תהיה כל מה שנחוי  
סתם, תתעודדי, תלמידה מתמידה,  
כי שנה הבאה - עוד שנת למידה  
שתי היסטוריות (אולי שני?).  
אנגלית מעצבנת (מה לפני?).  
ובסוף, בסוף,  
כשאת הכל תגמרי - - -  
תהי רגועה,  
גם את תעבריי!!! ©

# מילים ספורות

אוריה אלכה כהן

דברים הנכנסים לפי עלולים להכשיל אותי לבד, אך מילים היוצאות מפי יכולות להכשיל, להפיל, לרמוס, להחליש ולצמצם כל אדם הנקרה בדרכי.

והתחלתי לספור. נדהמת מקלות אופן שחרורן מפי, נדהמת לא פחות משיקול דעתי שהגיע כמו תמיד מאוחר מידי...

ניסיתי להחזיר את מילותי. ניסיתי לנקות אחריהן, לפצות, לחבוש את פצעי מילותי אך לשווא. כל ניסיונותי להחזיר את חיציי לאשפות החיצים עלו בתוהו.

פתאום דבק בי הפחד. נרעדתי מלחשוב כמה חורבות נחרבו ממילותי, כמה אנשים נורו מחיציי וכמה נשמות הטבעתי בים פיזיותי... ואז ביקשתי, פניתי לעזרתו של מי שהמילים שלו, התחננתי שסייע בידי בספירת מילותי, שלא תבוא תקלה על ידי, שלא תצא מפי מילה כואבת, משפילה, כזו שיכולה להחריב עולמות ברגע. והשתדלתי. אוהו... כל כך השתדלתי.

חקקתי במוחי את העובדה שתמיד אעדיף עשרת מונים את החרטה על מילים שלא יצאו מפי, על פני חרטה על מילים שכבר נאמרו ומוטטו נשמות.

ומאז התרחקתי: מהמולת דיונים, מוויכוחים עקרים; מההרגל המגונה לפסול כל אדם שאינו עומד בקריטריונים שעיצבתי על פי השקפת עולמי; מחוסר היכולת שלי לקבל את האחר על כל חולשותיו, רצונותיו, השקפותיו גם אם הן שונות בתכלית מכל מה שחשבתי לנכון. גם אם איני מסכימה עם השקפותיו או מחשבותיו של האחר – אין זה אומר שדמו הותר...

נפרדתי בשמחה מעיוות המחשבה שכל מה שלא מתכתב עם רצונותי או דרכי – הינו פסול ומנודה; משפיטת אנשים ונשמות על לא עוול בכפם וללא אפשרות תגובה מצידם; מרמיסת שמות וחילול שם שמיים. ברחתי כמו מאש מאותן נשמות טובות שלקחו לידיהן את משימת תיקון העולם ללא דין או דיון, ללא מעצורים או מחשבה תחילה.

**ואני, את נפשי הצלתי.**

**מהיום הנני כולאת את חיציי.**

**ממתנת רצונותי, תגובותי,**

**וכל בקשתי ותפילתי ממך בוראי:**

**שכל מילותי יהיו תמיד -**

**מילים ספורות...**

יום אחד החלטתי לספור אותן.

את אותן מילים קטנות. קטנות עד כדי כך שנהגתי לא לייחס להן משמעות. רציתי לדעת מהו כוחן, מהי עוצמתן. להבין האם אני שולטת בהן או שמא הן בי... ביקשתי לסנן במסננת דקת חורים את מילותי.

חשבתי לעצמי: מדוע אני כה מקפידה על כשרות המאכלים הנכנסים לפי בחומרות ודקדוקים, ולא נותנת כלל את דעתי על מה שיוצא ממנו???

# עם הספר

## | דסי הבר

כולנו קוראות אותם. הם מעניקים לנו שעות קריאה רצופות ומלאות בידע. קבלו אותם, הספרים!

אז יצאנו לבדיקה מעמיקה אודותם וחזרנו עם כל התשובות שרציתן לשמוע ועוד קצת... אתנו הגב' חיה לוברבום - סופרת וכותבת בעיתון 'קראט'.

הגב' ברכי דרוק- ספרנית בספרייה לימודית- ספרותית. והתלמידה שרי כהן- קוראת ותיקה ומנוסה.

בשורות הבאות ננסה לחדור ולהבין את פשרן של מילים,

משפטים, וספרים, ולקבל תשובות למה שתמיד

רצינו לשאול.



## || כיורים מלאים? לא שלי!! ||

"כמה מוזר אך אני ממש לא חשבתי להיות סופרת. את האמת חשבתי שלא" במילים אלו פותחת הגב' חיה לוברבום סופרת וכותבת בעיתון 'קראט' את הריאיון עימה. "במבט על סופרות שהכרתי סביבי, זאת היתה נראית לי עבודה תובענית ומלחיצה מדי. זוכרת שהגדרתי לעצמי, כשהייתי בת עשרה שסופרת צריכה להוכיח את עצמה בכל פעם מחדש. לא משנה אם הספר הקודם היה יצירה, אם זה הנוכחי הוא כישלון!"

בסוף איכשהו מצאתי גם את עצמי במתחים האלו, ובתהיות הנסתרות האם אולי אני לא באמת סופרת, אלא רק הצלחתי להגג סיפור אחד או שניים..."

תרשי לנו להעניק לך סוף סוף את התואר



## סופרת???

אז בואי נתחיל מהתחלה. מתי בעצם גילית את עולם המילים וכיצד התחברת אליהם?

"קראתי מוקדם, כבר בגן חובה. בכיתה א' כשהחברות קראו ספרונים, אני כבר קראתי ספרים. אני זוכרת שיום אחד השיגה לי המורה מהספרייה של בית הספר את הספר 'בחזרה הביתה'. אה, איזה תענוג היה לבלות בחברת יעקובינה והרוזנת..."

כסופרת את בטח יכולה לציין בפנינו אילו ספרים את נהנית לקרוא ואילו לא, נכון?

"אוהבת באופן מובהק אלגוריות, ספרות בדיונית וספרות היסטורית" משיבה הגב' לוברבום בלי להסס. "ספרים שלא מתרחשים בחלל הכאן והעכשיו, אלא הולכים רחוק רחוק בפירוש ישבו את מוחי וליבי".

ספרים מוליכים סיפורים. תוכלי לשתף אותנו בסיפור מעניין שקרה לך בעקבות עבודתך זו או קשור אליה באיזו שהיא דרך?

"כשכתבתי סיפור חג על אישה אשר נזקקה לסומכת כי הבית שלה הגיעה למצב ביש, שאלה אותי קרובת משפחה צעירה וטובת לב באהדה וברחמים, כיצד זה לא חששתי ככה לכתוב על עצמי בעיתון. התברר שהיא באמת חשבה שכשכותבים בעיתון 'אני', הכוונה לאני אני, כלומר, אני החתומה למעלה. ספרות לא הייתה, מסתבר, הצד החזק שלה.

"מאז למדתי לכתוב בגוף ראשון- מדבר רק על

דמויות מופת. בשום אופן לא לחתום את שמי על יצירה שהגרפיקאית שותלת לידה תמונות שלכיורים מלאים בכלים ובנתזי קטשופ!!..."

מצחיק! מעניין מה היא תאמר אם תקרא את סיפורי המופת הללו....

משהו נוסף שתרצי לשתף אותנו בו לסיום?

"כן. יש איזו אמרה כזו שאם עושים מתחביב מקצוע, מאבדים את האהבה אליו וזה לא נכון!" נחרצת הגב' לוברבום "אני אוהבת לכתוב, פשוט אוהבת, גם אם פחות אוהבת לדעת שלא יהיה לי זמן לישון הערב, או שעברתי את הדד ליין בשבוע... בסך הכלי כתיבה היא שליחות. ממליצה לנסות!!!"

## || השאלת ספרים? לא רק! ||

כשאני שואלת את ברכי דרוק, ספרנית בספריה לימודית ספרותית בביתר עילית, איך היא נהייתה סופרת היא עונה לי:

"מעולם לא שמעתי על אישה שרצתה להיות ספרנית ונהייתה. התפקיד הזה הגיע אלי לא כי רציתי בו אלא כי הוא רצה בי".

אני מבקשת ממנה הסבר והיא מפרטת:

"תמיד הייתה לי הזיקה למקצועות העברית וזה מה שגרם לי לחבב את המקום הזה. "יום אחד התבקשתי לעזור לבנות להכין עבודה ביהדות. פתחנו ספרים, מצאנו מקורות ושכתבנו



בעיני ספר טוב הוא ספר שרוצים לקרוא אותו שוב

לאחר שהוא מסתיים. ענינו נשואות אל כתיבתכן. עשנה חייל!"

## || תולעת ספרים ||

"תמיד הייתי אוהבת לקרוא. מאז שאני קטנה אני זו שחייבת את הספר לפני כולם", משתפת אותנו שרי כהן תלמידת כיתה י"ג בסמינר הישן. כבר בכיתה א' הייתי קוראת ספרים רבים. כמובן שהתחלתי עם ספרים כמו דינה ד' אך תחושת ההצלחה גרמה לי להמשיך ולקרוא ספרים גם של מבוגרים בשנים שלאחר מכן".

**שרי ספרי לנו על מאורע מעניין כלשהוא שקרה לך בעקבות הקריאה.**

שרי מצטחקת "מאורע מעניין? לא זכור לי אחד כזה. בד"כ המאורעות האלו קורים בספרים שאותם אני קוראת..."

**אילו ספרים את צורכת ומנגד אילו ספרים לא תקראי?**

"אני אוהבת בעיקר ספרי רגש ומציאות" מציינת שריי "ספרים שאני יכולה להרגיש אליהם רגש וחיבור. בנוסף אני ממש נהנית מספרים המבוססים על מאורע היסטורי כלשהוא. אין לי העדפה לתקופה מסוימת."

**ואילו ספרים לא תקראי?**

**בתור מישהי שרואה ספרים למכביר (וקוראת אותם ראשונה...) אילו ספרים תאהבי לקרוא ואילו לא תקראי אף פעם?**

"קודם כל אני חייבת להדגיש שאני לא להוטה אחרי ספרים" מפתיעה ברכי. "בכל אופן, ספרים שלא אקרא אלו ספרי היסטוריה ומותחנים וכמובן ספרים שלא תואמים את רוח השקפתנו. "הספרים האהובים עלי הם ביקר ספרי רגש וספרי עלילה מציאותית- עכשווית. בנוגע לסיפורים על רקע היסטורי- אותם כן אקרא ובתנאי שיהיה ברור עליהם זמן ומקום העלילה. בסך הכל אני מחבבת סיפורים קצרים על פני ספרים עבי כרס..."

**העבודה בספרייה מעניינת מאוד ובוודאי מזמנת לך רגעים משעשעים או מצחיקים. תוכלי לשתף אותנו ברגע כזה?**

"בנות משום מה חושבות שהספרנית היא יודעת כל... פעם הגיעו אלי שתי בנות עם ספר מתמטיקה פתוח ושאלו אותי אם אוכל לעזור להן לפתור את השאלה. למזלי זו הייתה שאלה קלה ויכולתי לעזור להן, אך המקרה הזה שעשע אותי למשך זמן רב..."

**לסיום, משפט ממך לסופרות שלנו, אפשר?**

"יש לי כמה משפטים אך אסתפק באחד. סופרות יקרות! בנות מחפשות ספרים (וגם סיפורים) עם מסר ותובנה מעניינת שעוד לא נקראו. ספר שאין בו אמירה או שהאמירה שבו נדושה לא יקרא ובטח שלא בפעם השנייה."

אותם לכדי עבודה מסודרת. העבודה הזו גרמה לי לסיפוק גדול. העובדה שידעתי להתאים לכל עבודה את הספרים המתאימים לה גרמה לי להבין שאני יכולה להתאים לעבודה זו. זמן קצר לאחר מכן הציעו לי את התפקיד ואני נענית בחיוב".

**תוכלי לשתף אותנו ברכי בעבודתך בספרייה?**

"בראשית דרכי כאן העבודה הייתה מורכבת מאוד" אומרת ברכי "צריך ללמוד היכן כל ספר נמצא ואיך בדיוק מתפעלים את המחשבים, אך עם הזמן לומדים את העבודה והיא נהיית נחמדה ואפילו מהנה מאוד. כיום אני יכולה לומר שאני יודעת בדיוק היכן כל ספר נמצא מה שמקל מאוד את העבודה. "תפקידי העיקרי בספרייה הוא לעזור לבנות שצריכות ספר מסוים או להתאים עבורן ספר לנושא שהן צריכות לעסוק בו.

בנוסף, תפקידי לדאוג שהספר יצא בשלמותו ויחזור בשלמותו וכן לגבות קנס על ספר שהוחזר באיחור".

**עבודתך אינה סטנדרטית, ברכי. האם קיבלת פעם משוב כלשהוא בנושא?**

"המשוב הוא ביקר מהבנות שאני עוזרת להן והוא בד"כ חיובי" משתפת ברכי. "בנות מגיעות בסוף לומר תודה וזה נותן כוח להמשך. "היה לי מקרה של בת שעבדתי אתה ממש על כל העבודה. בסיום העבודה היא ניגשה אלי והודתה לי בחום. עד היום אני נזכרת בה ברגעים עמוסים וקשים".

"יש לי חלום להיות סופרת" עונה שרי. "או עורכת ומגיהה לשונית. בינתיים אני קצת גונזת את החלום הזה ומאמינה שבעתיד אני אעשה איתו משהו..."

**כשאני שואלת אותה מדוע היא רוצה ללמוד דווקא הגהה לשונית היא עונה לי**

"ישנם ספרים רבים שנמצאים על מדף הספרים בספרייה ולא עברו עריכה לשונית או הגהה! כמובן שמדובר בספרים ישנים יותר מהעכשוויים. כשאני קוראת אותם זה צורם לי מאוד. לכן אני מקווה שבתור מגיהה אני אתקן מעט את הדבר".

**לסיום, שרי, משפט ממך אלינו, יש?**

"אני רוצה לומר לכל הבנות שקריאה פחות חביבה עליהן:

בסינה! קריאה זה עולם מדהים ומרתק! אני ממליצה בחום לכולן!

ולכן, הסופרות היקרות, המשכנה בעבודתכן! עשנה חיל! ציבור הקוראים מחכה לספרים שלכן!"

כל שנותר הוא לאחל לכן קריאה מהנה ונעימה!!!

"ספרים שאינם מתאימים לרוח בית יעקב" שרי נחרצת. "ישנם ספרים יפים מאוד אך תוכנם ותוכן עלילתם אינם מתאימים להשקפה הקדושה והטהורה שבביתנו. ספרים כאלו לא אקרא אף פעם. בנוסף אני פחות אוהבת לקרוא ספרי מתח שאני אישית קוראת להם ספר משתק' תרתי משמע..."

**שרי אנחנו שומעות ממך שאכן את קוראת ותיקה ומנוסה. תוכלי לספר לנו מהיכן את צורכת ספרים?**

אמא שלי אחראית על הספרייה בביה"ס שבו היא מורה, עקב היותה רכזת חברתית. לכן בשנות ביה"ס שלי הייתי לוקחת ספרים משם. לאחר הקריאה הייתי מייעצת לאמי לאיזה רמה מתאים הספר הזה. כך הייתי מקיימת גם כיבוד הורים וגם נהנית מהקריאה...

"בהמשך כשגדלתי והספרייה בביה"ס כבר לא נתנה לי מענה השתמשתי בספרייה העירונית שבעיר שלנו. הספרים הללו אגב מספקים לי שעות קריאה עד היום..."

"דרך נוספת זה הספרייה של הסמינר וכן הלואה מחברות".

**כל כך הרבה מילים משפטים וספרים עברו ועוברים על ירך. האם יש לך חלום כלשהוא הקשור בהם?**



# סופרת מילים

## בת שבע נמדר

בְּלִילוֹת הַקָּרִים

נְעָרִים אֵינָם

נִרְדָּמִים

יְשָׁנִים בְּיָמִים

וְלֹא אֵין מְלִים

רַק תְּפִלָּה

לְמַעֲמָקִים

הַתְּמוֹדָדוֹת

גִּיל הַתְּבַגְּרוֹת

מִתִּי יִתְנַהֲגוּ

בְּבִגְרוֹת

וְאֵת חוֹבֶקֶת

מְלֻטָּפֶת

מְבֻקָּשֶׁת

וּמְרַפָּה

שְׂכַחְתֶּם אֶת

עֲצָמְכֶם

בוֹרְחִים מִמַּעֲשֵׂיכֶם

מִי יַעֲזֹר לָכֶם

נְעָרִים חֲכָמִים

אֵל תְּבַזְּבוּ

אֶת הַיָּמִים

מִתִּי אַתֶּם קָמִים?

סוֹפֶרֶת לָכֶם

בְּמִלִּים

אֶת הָאֲבוֹדוֹת

שְׂבִיבֹא יוֹם

וּתְגִיעוּ רַחוּם

לְעִתִּידוֹת





# מאחורי השכבות

| רבקי ספרא

מזהה בתוכך חיבורים רופפים וצירים שחורקים?  
מגלה סדקים בעולמך הפנימי?  
מזדהה בעיקר עם הנפילות והמעידות? מאמינה  
שהם אלו שמעידים על מהותך? מהווים את  
אישיותך האמיתית?  
חשה מן ערפול פנימי וסימני שאלה לגבי זהותך  
היהודית?

אנחנו אבל הוא מכסה על מי שאנחנו, על זה  
אומרים חז"ל "קליפה קדמה לפרי". מי שרוצה לאכול את הפרי  
עליו קודם כל להסיר את הקליפה.

אם יבוא ילד ויגיד שהוא לא מבין למה הוא צריך להתעסק עם  
הקליפה והרי הוא בכלל לא מעוניין בה אלא רק בבשר הפרי,  
נצחק מהשנינות המתוקה שלו אבל נאלץ להסביר לו שאם  
הוא רוצה את הפרי הוא צריך קודם כל לקלף את הקליפה  
שחופה עליו".

### שכבות של בוץ

#### איך הביטוי של הקליפה בנפש?

"את רוצה להכיר את הטוב שבך; לחיות אותו, לנשום אותו  
ולהתמלא בו? זה סימן שהשאיפות שלך אמיתיות ושברת  
בדרך הנכונה בחיים. עכשיו שנסי מותניים והיי מוכנה לקלף  
את הבוץ החופה עליו שכבה אחר שכבה".

#### תוכלי לתת דוגמא?

על החסד שלך אולי חופה עודף חסד שהוא מיותר ולא מדויק?  
אולי החסד שלך התכסה בהתנהגות קורבנית שלא מאפשרת  
לך להגיד את צרכיך? שמא החסד שלך מכוסה עד כדי שאת  
לא מסוגלת להשפיע אותו לאף אדם?

או שאולי יכולת ההתגברות והאיפוק שלך הפכה להיות כלא  
שלא מאפשר לך להיות ספונטאנית, קלילה ושמחה ורק  
רצינות מאופקת מלווה כל רגש ותקשורת חברתית שלך?  
גם ייתכן שאת לא מסוגלת לשים לעצמך גבולות ומוצאת  
את עצמך נסחפת יתר על המידה ואז דווקא גילוי יכולת  
האיפוק שלך תחלץ אותך ממצבים סבוכים שאת נקלעת  
אליהם מבלי משים.

**סיגל אהביאל**, מנהלת בית ספר 'שיח הלב' לטיפול יהודי,  
איתנו בשיח מרתק על הדרך איך לחזור אל עצמך, שיח  
שיחשוף בפניך איך המסע האישי שלך, כולל כל חלקיו,  
הוא גילוי שד' יתברך לוחש לך לתוך הלב ורק מבקש -  
'בואי'; שיח שימיס עוד שכבה של ריחוק ויהפוך את הקערה  
על פיה! אז שכחי מכל מה שידעת עד היום על עצמך ו...  
בואי.

"אני כל כך אנוכית, זה נורא! עליי להסתיר את אנוכיותי על ידי  
שאהיה רק נחמדה", פותחת סיגל. אני מבקשת להבין למה בדיוק  
היא מתכוונת. "זוהי דוגמא לדרך בה אנו מנסות להציל את עצמינו  
מהרע שאנו מזהות בתוכנו ופועלות להסתיר את האמת המכוערת  
מעצמינו ומהסביבה".

### טוב מוחלט

#### אז מה את בעצם באה לומר? ש... מי אנחנו באמת?

"בשורש אנחנו רק טובות! ספירת העומר זהו זמן להתבוננות  
פנימית והכרת הרע שבנו כדי להסיר אותו בכל המידות והצירופים  
שישנם ולשוב להיות מה שאנחנו באמת - טוב מוחלט".

### קליפה קדמה לפרי

אם במהותנו אנחנו טובות מדוע עלינו להכיר את הרע? למה שלא  
נתעלם מהרע ונדלג אל האמונה בטוב שבנו ונזהר נשלים את  
תהליכי הצמיחה שלנו, נחיה חיים מחוברים רק לטוב ולא נכיר ברע  
בכלל?

"לכאורה, רעיון מצוין", מסכימה איתי סיגל, "אלא שיש לנו בעיה  
אחת פשוטה - הרע כבר נמצא בתוכנו. אמנם הוא לא באמת

## ההכרה ברע

### איך נוכל להסיר מאיתנו את הרע?

ה'רע' של מצריים חדר אל תוכנו כהמשך לעובדה שה'רע' של הנחש הקדמוני חדר אלינו מאז שחטאנו בעץ הדעת טוב ורע. מאז החטא הנחש ולחשיו הארסיים מבעבעים בתוכנו ומתחזים להיות מי שאנחנו באמת – מטושטשים, מבולבלים, משקרים שקרים לבנים, אפורים ושחורים ובעיקר לא מזהים את עצמנו בתוך המולת חוסר הבהירות הפנימית. על כן, דווקא ההכרה ברע והמוכנות להגיד "זה רע" מסייעת להסרתו מאיתנו. ממש כשם שזיהוי לכלוך בבית יעזור לנו להסיר אותו מה שלא יקרה אם נחלוף על פניו בלי לזהות אותו.

### למחול לעצמי

#### וכשאנו מזהות את הרע ושופטות את עצמינו?

לפני שנוכל לנצל את ימי הספירה ולצחצח את פנימיותנו מכול המיותר שחדר אליה עלינו להכיר בעובדה בסיסית וקריטית שתסייע לנו ביותר. הטו אוזן ושמעו – היינה מוכנות למחול לעצמכן! הדבק שמצמיד את הרע של הנחש אל הטוב השורשי שלנו הוא השיפוטיות שלנו כלפי עצמנו.

### הטוב שבי יתגלה

"אני כל כך אנוכית, זה נורא! עליי להסתיר את אנוכיותי על ידי שאהיה רק נחמדה. אבל דא עקא, כי אם אסתיר אותה אני מרגישה כל כך שקרנית ורעה, אז אנה אני באה?!"

חוויה כזו יכולה להרוס חיים שלמים ולצבוע אותם בתחושות אפלות ומעיקות. אם נחדיר לנפשנו מחילה עצמית נוכל להטות את אותה חוויה ליעדים חיוביים ומצמיחים. "אני כל כך אנוכית. כנראה שלא התמלאתי בצרכים שלי ולכן אני נלחמת עליהם, הרי לא ייתכן שבשורשי אני רעה. אם כך, אחפש דרך למלא את עצמי באהבה ובהכלה עצמית וממילא האנוכיות שלי תירגע ויתגלה הטוב שבי".

### טובה בשורש

#### לא קל לרכוש חשיבה נכונה, מדוע?

נכון, אתן צודקות. הרי הנחש וארסו יעשו הכל כדי לערפל אותה. אבל כוחנו גדול מהם כי אנחנו בנות של מלך העולם ולכן בכוחן של תפילה, התבוננות ותשובה ובכוחם של הימים היקרים הללו, ימי ספירת העומר, נוכל לזכור מי אנחנו באמת. לא לטעות ולהתבלבל כאשר מידה כעורה תרים את ראשה. כי נוכל לתת לה מענה אמיתי ומנצח – את רק מכסה על הטוב האמיתי שבי, נקודה!

### עוד מעט טוב

והכי חשוב לדעת שכל נקודה טובה שאנחנו מחלצות מעצמנו וחושפות אותה מכיסויו של הרע – מצטרפת לעוד אחת ועוד אחת עד שחיינו מתחילים להאיר ולהרגיש טובים ושמחים יותר.



# לספור כבשים דסי הבר

לפתע	שוטחת	והוא הקטן	ילד קט
נזכר הילדון	הצעות	מחכה מיחל	רה מבט
בדבר פלא	למכביר	שיגיע לו, כו,	בקול ישנוני
מחולל הוא	מבטיחה	החלום	מכריז ואומר
נסים	ישועה	אך מה יעשה	"לא נרדם"
כי כשלא בא	במהרה	והוא מתעכב	ואני מנסה
חלום	אך זה הקטן	כמו חושב	מציעה
לא עוזר רעיון	כמעט ומעיר	שבחוץ עוד	מביאה
צריה אץ	את כל ילדי	אור יום	כוס משקה
לספר	בתרועה		וחבוק לקטן
הכבשים.	פתאום כך	ואני שוב	

# חיה נתי סופרים אותי

## כיתה י"א, סמינר בית יעקב בחיפה

"בנות, מי סיימה כבר לפתור המשוואות בספר?" שואלת המורה, גברת ידלר, את בנות הקבצה א, הרכונות על מחברותיהן.

"אוף, אני לא מבינה כלום!" לוחשת נאווה לאפרת.

"גם אני לא מוצאת ידיים ורגליים במשוואות האלה!"

"המורה", מנופפת שני בידה ומכריזה בקול שמגיע מקצה החדר עד קצהו, "אני כבר סיימתי מזמן! עוד לפני שהמורה סיימה להדגים על הלוח..."

קולות של צחקוק נשמעים בחלל הכיתה. "מה היא חושבת לעצמה? די, כולנו תפסנו מזמן שהיא גאון בחשבון. היא לא חייבת להפגין את זה כל הזמן!"

"די, זה כבר חוסר טאקט אמיתי!" רוטנת יעל.

"מתי כבר היא תלמד מתי לדבר ומתי..." לוחשת אפרת.

"סייג לחכמה – שתיקה!" מסיימת נאווה את המשפט ומוציאה מחק כדי למחוק את כל שלבי הפתרון שעמלה עליו יותר מרבע שעה.

"אולי קשה לה, היא לא יודעת בדיוק איך..." ניסתה נוחי להרגיע את הרוחות הסוערות.

## בהפסקה -

"אפשר להצטרף?" מתקרבת שני אל קבוצת החברות המפטטת סביב הספסל האחורי שליד החלון.

"בשמחה", משיבה נאווה בנעימות ומדווחת: אנחנו דנות אך אפשר ללמוד בשבוע אחד חומר ליותר מארבעה מבחנים..."





**"אני דק רציתי שיהיו איתי, עם הכאב שלי."**

**בלי סיפורים ועצות מוסר.**

**רק שיתנו לי לפרוק..."**

**השיחה הסתיימה בהרגשה מוזרה.**

ממשיכה לספר: "סבי הלך ברחוב ובלי לשים לב נתקע באבן קטנה ונפל, הגיע אופנוע של הצלה ו..."

נאוה רוצה להמשיך לספר אך מייד מתפרצת שני לשיחה: "אוהו... לנו, לפני שנה בדיוק, סבא שלי נפל ואיבד את ההכרה ואחר כך שכב בבית חולים אולי שבועיים, ואחר כך שבועיים בשיקום ומאז הוא לא מתפקד בכלל..."

הבנות מסתכלות זו על זו, ועל נאוה... כולן מרגישות מין הרגשת אי נוחות. די, מה עושים איתה, מה עושים עם שני???

### **בית משפחת יעקובי**

רותי מרימה את הטלפון שצלצל, על הצג אמא.

"מזל טוב..." עולה קולה של אמא.

"מ-זל טוב!!!!" צועקת רותי לטלפון, "מה..."

"רותי", קולה של אמא נשמע אחר מתמיד, "לנחמי נולדו תאומות ו..."

"תאומות???" קראה רותי והילדים כולם פרצו בקריאות גיל.

"א... אחת התאומות היא תסמונת דאון..."

השפופרת כמעט נפלה מידה של רותי.

"מ...מזל טוב", ממלמלת רותי ועיניה מתמלאות דמעות.

"מה קרה???" מקיפים את רותי הבוכיה אחיה ואחיותיה.

"לדעתי הכי טוב פשוט לבקש מהמחנכת שיבטלו, או..." מכריזה אפרת בקול. ושני, בלי לחכות לסוף המשפט, אומרת בפשטות: "מה הבעיה? לומדים לכולם ביחד..."

"אוף", רוטנת אפרת בשקט, "אי אפשר איתה..."

"אז, נדבר עם המורה בסוף ההפסקה!" אומרת נאוה בקול, מתעלמת משני שמוסיפה עוד משפט, לפני שיקחו לה את הבמה: "ומי שיש לה בעיה עם זה, שתיגש למרכזת המחזור, לבקש להיבחן על חלק במועד ב'..."

ורדה מסמנת לנוחי ביד: "בואי..." ובצד מוסיפה: "בואי נצא לחצר ונסתובב לבד, זה פשוט לא הגיוני כך להמשיך לנהל שיחה..."

נוחי מהנהנת בראשה: "נכון, אי אפשר לפגוע בה לעיני כולם..."

שני אינה טפשה, חלילה. להיפך! היא רואה את הבנות משתמטות אחת אחת ומתחמקות לחצר, ואינה מבינה מה קורה כאן. אך בכל זאת, היא ממשיכה לשאת את דבריה למול שתי הבנות שלא הצליחו להתחמק החוצה...

### **יום למחרת, בהפסקה**

רבקה עומדת בחצר, בידה לוח המבחנים: "הפעם לא נוותר. חייבים ללכת לרכזת, שתשנה את לוח המבחנים!"

"אבל ניסינו", אומרת בחשש נוחי.

"אולי נשאל את המורה?" מוסיפה לשאול רבקה.

"ששש... ששש... שני מתקרבת... אם היא תשמע - היא תקלקל הכל!" אומרת

נאוה ומעבירה נושא מייד...

"אתן שומעות מה קרה לסבא שלי, אתמול ברחוב...?" פותחת נאוה.

"מה קרה?" שואלות נוחי, רבקה, ועוד בנות שהיו גם הן באזור, ונאוה





ברחוב, רק רצתה לחלוק איתנו את הדאגה, את עוצמת החוויה. ואני... אני נכנסתי לתוך דבריה, ועוד הוספתי דאגה על דאגתה, וסיפרתי שמאז הוא נשאר נכה ומוגבל...

"אילו בושות!" אומרת לרותי אחותה... "אולי תעזרי לי לצאת מהתסבוכת הזאת, תעזרי ללמוד מה לדבר ומתי?" מבקשת שני.

רותי אחותה נרתמת לעזרתה, מבינה שזו הדרך בה שני אחותה תצליח יותר ליהנות בחברה.

### כעבור חודשיים, עונת מבחני המגן

"אם אני לא עוברת בציון טוב את המגן בדקדוק – אין לי סיכוי!" רוטנת נאווה וחוזרת שוב על כללי התחביר במשפט המורכב.

"זה קשה עד בלתי אפשרי!" מכריזה יעל וסוגרת את המחברת ביאוש.

שני, עומד לה על קצה הלשון לומר ש"מה פתאום? זה ממש פשוט! אם מתרגלים – יודעים!" אבל לא, היא שותקת לרגע, ואז מציעה בחביבות:

"רוצות שנחזור ביחד?"

"בטח!" התלהבה נאווה, "ותסבירי לי שוב את הכללים של נחי פ"י!"

ושני יושבת, סביבה קבוצת בנות, והיא מסבירה בסבלנות על מושא עקיף, יוצאי דופן ושורשים מרובעים. לא, היא לא מתעצבנת כששואלים אותה שוב וגם קוטעים אותה באמצע, וקצת מפטפטים ומורחים את הזמן.

ואז לפתע היא שומעת את ורדה ונאווה אומרות אחת לשניה: "תראי איך שני השתנתה, תראי היא נהייתה חלק מאיתנו..."

"נכון, עכשיו אפשר כבר לספור אותה כחלק מהכיתה, מהחברות!" הוסיפה ציפורה, ושני הרגישה איך גבה מתיישר. "זהו, גם אני חלק מהכיתה, נספרת ואפילו במקום מרכזי! תודה רותי!"

"...אחת התאומות... דאון..." מיללת רותי ולא מפסיקה לבכות.

שני שכבה במיטה, לא מצליחה להרדם. לנחמי יש תאומות, אחת תסמונת דאון... היא בפגיה, מונשמת... הלב שלה לא כל כך תקין...

### למחרת בסמינר בהפסקה

שני יוצאת לחצר, ורבקי ניגשת אליה, ידה מושטת.

"שמעתי שמגיע לך מזל טוב, נחמי אחותך שגרה ביחידה שבבניין שלי, ילדה תאומות!"

החברות מאד מתרגשות לשמוע, אחייניות תאומות זה דבר באמת מרגש. "מזל טוב, איזו שמחה!" הן קוראות בהתרגשות.

אבל שני, להפתעתן, לא נראית כל כך שמחה. "אחת מהן היא תסמונת..." מפטירה בעצב, "היא נולדה עם מום בלב..."

"לי יש אחות דאון!" אומרת יעל, "גם היא עברה ניתוח. זה לא נורא!"

"ולייש בן דוד", קוראת רבקי, "הוא כבר בחור ועובד באיזה סופרמרקט!"

"זכיתם בנשמה גבוהה", הוסיפה נאווה בטון ידעני.

שני הרגישה שהכניסו לתוך הגרון חתיכת עצם גדולה. "למה הן ככה עושה לי?" שואלת את עצמה, 'רק רציתי שיהיו איתי, עם הכאב שלי. בלי סיפורים ועצות ומוסר. רק שיתנו לי לפרוק...'

השיחה הסתיימה בהרגשה מוזרה. בסוף הלימודים הלכה שני הביתה, כאובה ומאוכזבת. בדרך היא פגשה את רותי, אחותה הגדולה.

"קרה לך משהו", אמרה רותי, מתבוננת לתוך עיניה.

שני משתפת את רותי בחוויה שקרתה לה בסמינר, ולפתע – משתתקת. תוך כדי דיבור היא קולטת – נאווה! גם נאווה, כשסיפרה על סבא שלה שנפל

"מאמי, אני לא יודע לקרוא!" הקטנצ'יק שלה, שכבר לא קטנצ'יק בכלל, מסלסל את הפאה הימנית, הזהובה, ומתיישב ב'בום' על הכיסא. כמו כל אמא עם אינטואיציה אימהית טובה לא קשה לנחמה להבחין במבט המיואש בעיניו של מוישי.

"א-נ-י", הוא מגמגם, "חברים שלי אמרו שאני לא יודע לקרוא בכלל, נכון מאמי?" "וגם מנחם הגדול של שטרן אמר שאני מאוד קטן, פיצו כזה", הוא מראה לה עם האצבעות. משהו שנראה כמו עיגול קטן בגודל עדש.

ככה?! ככה אומרים החברים על מוישי המוכשר שלה? פיצו כזה בגודל עדש, אה? מוישי שלה מוכשר מאוד, יש לו מוח מבריק וגאון. ילד בן שמונה בוגר ואחראי, אבל לקרוא עדיין לא מצליח. כמה סידורים היא הרטיבה, הלב האימהי שלה עלה על גדותיו, היא נתנה והעניקה, קוותה והתפללה, אוהו התפללה.

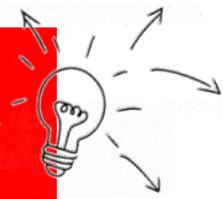
השתדלה כל כך לזכור בדרך האינסופית שזאת עסקת החבילה שבורא עולם בחר בשבילו - בשבילה.

"מוישי, אתה רוצה להכין למאמי הפתעה?"

"הפתעה?" העיניים התכולות שלו נדלקות. "כן, הפתעה! כמו שרק מוישי יודע להכין!" היא מחייכת אליו, הכי חזק. בכל פעם היא מנסה להתמקד בכישרונות האחרים שיש לו. מאפשרת לו את מרחב הדמיון שהוא צריך לרעיונות הנועזים והאמיצים שלו. מוישי אף פעם לא היה כמו רבקי וגיטי, כמו חיים או בערלה; מוישי הוא מוישי - יצירת מופת בפני עצמה, אסטרטגיה של ילד.

"מוישי?" הוא כבר הספיק להיעלם משדה ראייתה. "אני באמצע משהו..." "באמצע מה?" היא שומעת את הקול שלו בוקע מחדר הילדים שבקצה המסדרון, נשמע שהוא מנסה לכוון משהו... "באמצע ההפתעה, שכחת?" הוא מתפלל.





נצבטת.

כואב לה, כואב מאוד שהמוח הגאוני שלו מייצר כרגע רק מטוסי נייר משוכללים ככל שיהיו. חודשים ארוכים היא מחכה, סופרת את הימים ומתרגשת לקראת היום המיוחל בו מוישי שלה יקרא מילה אחת בחומש. מילה אחת. שיהיה חלקו בתורה, לתינוק הצדיק הזה של בית רבן; שישקיע את המשאבים שלו ומיטב הרעיונות לפלפולים בגמרא, באביי ורבא; שהוא יסתכל על הדף ויקרא. מילה. אחת.

היא כבר לא יודעת אם היא סופרת סתם או סופרת באמת. יגיע היום או אולי יאחר מלבוא. בינתיים היא סופרת את הימים, סופרת את הכישורים האחרים, נותנת להם מקום. כי היא יודעת שזה מה שמוישי שלה צריך למרות שהיא חלמה והתפללה על ילד אחר, ילד שלא ידע אפילו מה זה טייס, שכל כולו יהיה 'מתמיד' בתורה הקדושה.

הילדים נכנסים למטבח, מתיישבים סביב השולחן. רעש, בלגן. נחמה מתנערת, היא לא יכולה לחשוב יותר מדי, לא עכשיו. היא תשליט פה קצת סדר, הילדים יגמרו לאכול ארוחת ערב ואחר כך מאוחר בלילה יגיעו המחשבות למיטה.

- - -

"מאמי" מוישי שלה לוחש בשקט בשקט מהמיטה הגבוהה.

"ששש" נחמה מסמנת לו ביד ומתקרבת למיטה.

בדיוק לפני כמה ימים הוא סיפר לה שיש לו רעיון מעולה איך גם ממרומי מיטת הקומותיים הוא יוכל לתקשר איתה בלי להרים את קולו ולהעיר את שאר האחים בחדר. היא לא זוכרת מה היה הרעיון, הוא בטח עדיין רוקם משהו.

"קשה לי להירדם". הוא בועט בקיר עם הרגליים.

"הקיר, לא יזוז צדיק", היא מחייכת אליו. האמת שאם מוישי רוצה גם קיר יכול לזוז.

"אה כן, בטח. לא שכחתי", רק המחשבות לקחו אותי רחוק, אל מחוץ לסיטואציה הזאת. "מוישי, אני מחכה מאוד להפתעה, אבל אחר כך, כשתסיים, אנחנו נתארגן לשינה, בסדר,

צדיק?"

כבר מאוחר והילדים עייפים, ואם לומר את האמת היא לא פחות עייפה מהם.



נחמה מחממת מחבת על הכיריים, מקשקשת כמה ביצים ושופכת פנימה.

- - -

מוישי נכנס למטבח בצעדים קטנים לריח החביתות המוכנות וירקות שחתכה במסירות. "טדדס", הוא מתקרב אליה וחיוך שובב נמרח על שפתיו. הוא שולף באחת מאחורי גבו מטוס נייר משוכלל ומרשים לחלוטין מניירות דבוקים ועוד כמה שירי בדים. איפה מצא את הגרוטאות הללו?

נחמה מחייכת.

"זה אחד המטוסים הכי מהירים בישראל", הוא קורא בהתלהבות, "הנה אני כאן", הוא מצביע לה על שרטוט מסוים. זה אמור להיות מוישי, אמנם קצת פחות דומה לו, אבל שרטוט יפה כשלעצמו. "אני הטייס הכי מהיר בעולם" הוא קופץ עם היצירה המופלאה שלו. "מוישי!" היא מתפעלת, "כל הכבוד, איזה הפתעה!" אבל בתוך תוכה הלב מתכווץ. המותרות הללו שהוא מייצר מהם עולמות, רק מעידות על הכישרון הרב תחומי שלו, מומחה קטן שכמותו. שום ילד שלה מעולם לא חשב שמכמה דפים, צבעים ובדים ישנים, אפשר לבנות מטוס לתפארת. זה רק הראש הגאוני של מוישי שלה, גאוני כל כך שלא יודע לקרוא, היא

המבצע שסופרים נקודות ו... ו..."

"אה", היא נדלקת. איך אפשר לשכוח? אחד המבצעים המוצלחים שהיו לה ולמוישי בתולדות חייהם. הם ספרו ביחד כל יום שמוישי ניסה ללמוד עוד אות, גם אם הצליח וגם אם לא. הספירה הזאת עודדה את מוישי, וכשהגיעו ליום העשרים ושניים הוא קיבל הפתעה, וכמה מפתיע וקשור הם קנו לו מטוס ענק עם טייס. היא זוכרת את המטוס ואת מוישי המאושר והזיכרון הזה נעים לה.

"אתה רוצה שנתחיל את המבצע שוב?"

"כן, כן" הוא כמעט קופץ מהמיטה.

"טוב, אז אני אכין לנו טבלה יפה וממחר נתחיל לספור."

"יש!" הוא קורא מתוך הכרית. ומניח את יד ימין לקריאת שמע.

"שמע ישראל..!" הוא לוחש ונחמה מצטרפת.

הם יתחילו שוב את המבצע, ויספרו שוב את הימים. בעצם, כל החיים שלה הם כמו מבצע אחד גדול, מאתגר מאוד אבל שווה בהחלט. לא תמיד היא מקבלת פרסים מידיים, אבל היא יודעת שהם מחכים לה, נצחיים.

היא תספור שוב את הימים, בעיקר כדי להזכיר לעצמה שגם אם בסופם מוישי שלה עדיין לא ידע לקרוא, היא ספרה בשבילו, בשבילה. בשביל האמונה שהיא האמא הכי טובה לילד הזה והוא הילד הכי טוב בשבילה – גם כשהוא לא יודע לקרוא.

היא לא מבינה למה, אבל המטוס הנפלא שהכין מעלה לה דמעות מתוקות בעיניים. להתפלל היא לא מפסיקה, וגם להתפעל. כי למוישי יש כל כך הרבה חוץ 'משאינו יודע לקרוא', והיא רוצה גם לספור ולזכור את זה. נשימות קטנות, עיניים עצומות. סוף סוף מוישי שלה נרדם, חולם אולי על מטוס אמיתי או כזה מנייר. היא מכבה את מנורת הלילה ויוצאת מהחדר. ממחר הם מתחילים לספור.

"אבל למה קשה לי להירדם?" "כי אתה צדיק, זה לא נורא", היא מושיטה לו יד ומלטפת את ידו מבעד לקרשי העץ. "לאט לאט אתה תרגיש איך הראש שלך מתעייף ולאט לאט יעלמו המחשבות ואז אתה תרדם".

"אבל אני לא רוצה שיעלמו לי המחשבות..." "על מה אתה חושב מוישי?"

"מאמי" אני ילד טוב? הוא שואל פתאום. נחמה מתבלבלת.

"בטח שאתה ילד טוב, הכי טוב של מאמי!"

"אז למה, אז למה", הוא לוחש לה עוד יותר בשקט, "למה בערלה שיותר קטן ממני כבר לומד עם טאטי ואני רק מכין לך הפתעות?"

אוי, הלב שלה, יש גבול כמה הוא יכול להכיל. "כי מוישי יודע להכין הפתעות ובערלה יודע ללמוד".

"אבל אני גם רוצה לדעת ללמוד, מה זה שווה בכלל כל ההפתעות שאני מכין לך, וגם אני לא ילד טוב כי אני לא מצליח לישון".

"יש הרבה ילדים טובים ומקסימים שקצת קשה להם להירדם והם עדיין טובים ומקסימים, אפילו יותר". היא לוחשת לו לתוך האוזן, "מוישי אתה שווה ומה שאתה עושה שווה מאוד, מאמי אוהבת את ההפתעות שאתה מכין לה, וגם אבא שבשמיים אוהב אותם מאוד, וגם אותך מאוד מאוד".

העיניים הקטנות שלו נדלקות בברק עדין. היא כל כך אוהבת את המבט הזה. מגיע לו לילד שלה שיוודע כל כך הרבה אכזבות, להאמין בעצמו שהוא עדיין יכול, למרות ועל אף.

"מאמי, אולי נכין מבצע כמו פעם?" הוא קצת מגביה את קולו ומיישר את השמיכה.

"ששש הם נרדמו", היא מצביעה על בערלה וחיים. "איזה מבצע?" היא כבר לא זוכרת על איזה מבצע הוא מדבר מתוך רשימת המבצעים והטבלאות שעשו, עם פרסים ובלי.

יום רביעי 19:30

שוב נכנסת לבניין שלנו, לא לפני שהסתכלת ימין, שמאל ושוב ימין, לוודא שאין רואים, ספציפיים מאד, ברחוב.

כן, צפיתי בך מהחלון, בן שלי. הבטתי בך מבין תריסי המטבח, מתפללת בשבילך שהדרך תהיה לך חלקה.

אם אבא היה שומע, הוא היה מבקש ממני לשחרר. בטח היה אומר שאתה כבר ילד גדול, עדיאלי, ושאתן לך לגדול. אבל הלב-של-אמא שבתוכי משך אותי שוב, כמו בכל יום רביעי, אל פינת המטבח. שוב הוא רצה להיות בטוח שעשית את זה, ובקלות.

אתה עולה עכשיו במדרגות. אני שומעת את רגליך מדלגות שתיים שתיים, ואני שמחה בשבילך.

עיני שוב בתוך הכיור, מחכה לך, כמו תמיד.

הדלת נפתחת בשלום חייכני-נבוך.

"שלום, עדיאל", אביגיל מסתובבת אליו, מנגבת ידיים, "איך היה?"

"היה בסדר, ברוך השם", הוא מסתכל אליה רגע קצר, "כן, היה ממש בסדר", מחייך חיוך קטנטן ופונה אל החדר, תולה את התיק במקום ויוצא שוב אל המטבח.

"אז מה אתה אומר? הם נהנו היום? ואתה?" היא מגרדת גזר לסלט צבעוני.



# חי שישמע

## דבי בסול

אז שאלת אם כל-כל המשפחה תחייך.  
הסתכלנו עליך. אמרת 'סבא' והשפלת מבט,  
ושבו מלמלת 'ואם סבא לא יחייך', והלכת לחדר.

עדיאל מוזג לעצמו כוס מים, מתיישב על כיסא גבוה בפינת הישיבה ומברך.  
"כן, הם מאד נהנו", לגימה ארוכה, "שניים מהם אפילו מחאו כפיים. יורם אמר  
שזה צעד משמעותי מאוד בשבילם".

"יופיי! אני כל כך שמחה לשמוע!" היא מעבירה את הגזר לקערה עמוקה,  
"ואיך היה לך?"

הוא מקפיץ את טיפות המים האחרונות בתוך הכוס. "היה בסדר... קצת יותר  
בסדר מתמיד".

"קצת במושגים האלו זה ממש המון, עדיאל! כל הכבוד".

"לא כל ולא חצי כבוד, אמא", הוא קופץ מהכיסא, זורק את הכוס הריקה  
לפח, "כבוד יש לתת למי שלא מפחד ולא חושש, לא למי שצריך לצאת  
לפרוייקטים חשאיים כמו שלי, ועוד לתרץ מאה ואחד תירוצים לחברים למה  
הוא לא בא איתם בימי רביעי".

יצאת מהמטבח, הלכת לחדר. אולי סדרת שם דברים למחר, אולי למדת, אולי  
קראת.

לא רדפתי אחרייך, עדיאל. רציתי לתת לך את המקום הזה עם עצמך. אבל  
חשבתי עליך. הו, כמה חשבתי עליך.

'פרוייקטים חשאיים' אתה קורא להם, לביקוריהם הקבועים בבית האבות.  
התעקשת לא לספר לאף אחד, אמרת שגם ככה חבריך 'לא סופרים אותך  
בתור נורמלי' לאחרונה. אז בטח ובטח שלא יספרו אם ידעו את הסיבה למה  
באמת אתה נעלם להם אחת לשבוע.

הם לא מבינים שלהיות בן יחיד זה לא אומר להיות מוזר. ואם הוא בנוסף לזה  
גם מוכשר, אז בכלל. סיפרת שמבחינתם אתה הגאון ההוא שהוא בן יחיד. כן,  
זה שהולך לפעמים אם תיק ארוך על הגב.

אהה. הסברת להם פעם שבתוך התיק יש כינור, למי שלא מכיר, והם אמרו  
לך שאתה סתם מתעסק בהבלי העולם הזה. כשניסית להסביר להם שדווקא  
בגלל שאתה משקיע, אולי יותר מהם, את ראשך בעיקר, אתה צריך, בגילך,  
לתת גם מקום לכשרונות שלך.

אבל הם לא הבינו, ושוב לא ניסו להבין ולשמוע מה יש לך לומר. אתה לא  
אוהב שלא מנסים אפילו לשמוע מה יש לך לומר, כי נו, ברור, מה יש לילד  
הזה להגיב בכלל.

הגינני. מי כן אוהב.

מי לא היה מכריז סודיות מוחלטת על פרוייקט כזה.

זה כואב, אתה יודע. כואב לי לחשוב שככה אתה מרגיש. אבל, אתה ילד גדול.  
ולא רק אני אמרתי את זה. אז אני הולכת איתך, ומתפללת.

כשאבא סיפר לי על התוכניות שלך, התרגשתי.

הגעת אלינו, בערב חורפי אחד, בדיוק כשסימנו בלוח שנה שישה חודשים  
למועד בר המצווה שלך.

היה משהו בוגר ומרוגש בעיניך, ועוד משהו קטן, לא מוסבר.

אבל אתה הסברת. סיפרת לנו שגם אתה סימנת חצי שנה ליום הגדול, וכמו  
כולם, גם אצלך ההתרגשות עולה שלב. אבל אז שאלת מה עושים אם  
מפחדים ממה יקרה ב'בר מצווה' עצמה.

לא הבנו. מה יקרה? אתה תהיה גדול, כולנו נתרגש, אולי נמחה דמעה  
מתוקה, נחייך.

כל המשפחה תחייך.

הסתכלנו עליך.



ימצא איזה דלת סתרים להיעלם בה.

"אתה יוצא?" "אה... כן".

"אני יכול ללוות אותך? רציתי לדבר איתך".

עדיאל מתנשף.

הלב שלו דופק כל כך חזק, והוא בטוח שגם חברו שומע אותו.

"רק אם אתה רוצה, ואל תדאג, לא אכריח אותך לספר כלום. רק רציתי לדבר איתך".

"בסדר" הוא סוגר אחריו את הדלת.

מחמיץ את המבט בעיניה של אימו,

וטוב שכך. הם יורדים במדרגות,

בשקט. יוצאים לרחוב, עדיין בשקט.

רק בסוף הרחוב יהודה שובר את

השתיקה.

"עדיאל, אני מקווה שאתה לא

תכעס עליי, אני הייתי חייב לפצח

את הסוד הזה".

ידיו של עדיאל מתאגרפות.

"אני כל זמן אמרתי לעצמי שאתה מדי טוב בשביל שתעלם לנו סתם כל יום רביעי. אני רוצה לשמוע מה יש לך לספר".

"בלי התחנפויות".

"לא, עדיאל, באמת", יהודה משחק ברצועת השעון שלו, "אני רוצה לשמוע אותך".

אמרת 'סבא' והשפלת מבט, ושוב מלמלת 'ואם סבא לא יחייך, והלכת לחדר.

שתקנו.

כי סבא שלך, אבא של אבא, יודע לחייך מאד יפה. אבל לפעמים הוא שוכח, כמו שהוא שוכח עוד הרבה דברים. כמו שהוא שוכח לפעמים שאתה הנכד שלו, ושהוא סבא שלך.

זה קשה, עדיאל. הבנו אותך מאד, וגם אמרנו לך את זה.

במיוחד הבנו אותך אחרי שהיינו אצלו בשבת, ואתה שמעת ממנו מילים לא הכי נעימות ולא הכי ברורות, ולא הבנת מה קורה ומה אתה אמור לעשות.

הרושם של השבת הזאת לא תימחק כל כך מהר, אנחנו יודעים. זה לגיטימי.

אתה אמרת שגם אתה מבין את סבא, שאתה יודע שזה לא באשמתו. אבל קשה לך, קשה לך לבקר אותו בבית, קשה לך להיות בסביבה של אנשים מבוגרים, אתה מפחד שיקרה משהו פתאום ואתה לא תדע איך להגיב.

ואתה צדקת, אבל ביקשת שנחשוב ביחד על פתרון. על רעיון שיוכל לעזור לך להתגבר על הפחד.

הסברת שאתה רוצה, ממש רוצה שסבא ישתתף בשמחה שלך, ושאתה תרגיש עם זה שלם, גם אם ההשתתפות שלו לא תהיה בדיוק כמו שחלמת.

הערכנו אותך.

אבא חיבק אותך, אני זוכרת. ואתה אמרת - די, אבא, אני לא ילד קטן. נכון, אתה ילד גדול. אוהו גדול.

יום רביעי 17:45

התיק כבר יושב לו על הכתף. עדיאל פותח את הדלת "להתראות, אמא", בום. אמא, אמא'ה.

"עדיאל?" יהודה, רזה ושחרחר כמו תמיד, עומד מולו.

"אה... יהודה?! אהה אני... לחייו סמוקות, שורפות. הוא מסתכל סביב, כאילו

*אבא חי'בק, אותך, אני זוכרת. ואתה אמרת – ד', אבא,  
אני לא ילד קטן. נכון, אתה ילד גדול. אוהו גדול.*

מרגיש שאני לא מספיק מכבד אותם, לא מספיק מבין שהם אנשים חכמים, עם נסיון חיים כל כך גדול, שאין טעם להסתכל רק על החיצוניות, אין טעם להקשיב רק למילים המבולבלות שהוא אומר..."

יהודה מסתכל עליו, שואל.

"אז למה אני הולך דווקא לבית אבות, כן, אני יודע", הוא נאנח, "חשבתי הרבה עם אבי, מה יוכל לעזור לי להתגבר על הפחד הזה, על התחושה הלא נוחה הזאת, מה יעזור לי לראות את סבא שלי ולשמוח במצב שלו. אני מנגן בכינור, אתה יודע", הוא מלטף את הרצועה על כתפו "אז חשבנו שאם אבוא מדי פעם לבית אבות, למקום שהאנשים שם הם לא קשורים אליי ברמה משפחתית, הם לא הסבים הביולוגיים שלי, יהיה לי יותר קל להתקרב אליהם. כשאני נותן להם – אני מתחבר אליהם. אני נותן להם שעה של נגינה והנאה, והם נותנים לי מקום זמן לתרגל, להתרגל לשהות עם אנשים כמוהם... ו... כמה שזה עצוב, הם נותנים לי גם פרופורציות. כשאני רואה אותם, כל אחד במצבו הלא פשוט, אני מודה לד' על הסב שנתן לי. הוא נמצא בביתו – מה שלא

כולם זוכים, הוא אוכל בכוחות עצמו – מה שלא כולם זוכים,

הוא זוכר לפעמים – מה שלא כולם זוכים..." עדיאל לוקח

אוויר. הרבה זמן לא דיבר. הרבה זמן לא דיבר ככה.

"עדיאל..." יהודה לא מוצא מילים, "כזה ילד וכזו נשמה

'לא ספרנו", לחייו מאדימות, "איך לא חשבנו שיכולה להיות לך

סיבה? איך לא עצרנו לבדוק? איך על כזה דבר אמרנו מי

שישמע?"

יהודה מרים את עיניו, מסתכל על עדיאל. על עיניו שרק

עכשיו למד להכיר.

"עדיאל! אתה מספר מחר לכל הכיתה. אני מבטיח לך

שנשתנה; מבטיח לך שמי שישמע – ישתנה".

"איך אמין לך?" עדיאל שומע את חוסר האמון בקולו עצמו ונצבט, "למה שאספר לך? אתה תגיב כמו כולם ב'הו, מי שישמע מה יש לו לעשות' ולא תספור אותי יותר מדי?"

"עדיאל..." הוא נועץ את עיניו ברצפה. "סליחה, עדיאל, היינו רעים, היינו חרשים". הוא עוצר במקומו, ככה הם גרמו לו להרגיש? ככה הם גרמו לו לאבד את עצמו ביניהם? בגלל מה? בגלל שהוא לא נראה בדיוק כמותם? בגלל שהם, לא נאה להם להקשיב ולשמוע מה יש לו לומר?

עדיאל מסתכל עליו. רואה בעיניו כאב אמיתי, רצון אמיתי. הוא מסמן לו להמשיך ללכת איתו.

עדיאל מסתכל בשעון "עוד עשר דקות אני צריך להיות שם".

"שם?!"

"בבית האבות". אהה, הוא אמר את זה. "בוא".

"תספר לי", קולו של יהודה בקושי נשמע.

"סבא שלי, אבא של אבא שלי, סובל מאלצהיימר. שלא תדע", הוא לוקח אוויר, "ומאז שהוא ככה קשה לי מאוד להיות איתו, להתחבר אליו ממקום אמיתי, בלי להסתכל על המצב שלו".

יהודה שותק.

"עוד חודשיים בר המצווה שלי, אתה יודע. ואני רוצה שהוא יהיה בשמחה שלי, שייקח חלק, שירגיש חלק, בלי קשר למה הוא יזכור, יגיד או יגיב... אתה מבין?"

יהודה שותק.

"אבל קשה לי, קשה לי להתחבר לאנשים בגילי, אני מפחד שיקרה משהו, אני



# מנהיגות

שרה שלזינגר



אל איך בית מתנהל? במנהיגות טובה.

הבית צריך מנהיג. נכון. ההנהגות לפי האבא.

מקום התפילה, הלימוד, שרזיה או לא, מצה עגולה או מרובעת;

נוסח התפילה, הברה של תפילה.

כל אלו הן הנהגות נהדרות. אמה שליטה?

???

אם שואל מה ההבדל בין מנהיג לשליט?

שליט מכריח אנשים לבצע את פקודותיו. מנהיג רומם אנשים לעצרתו.

שליט כופה דעתו על סביבתו. מנהיג מוביל ומפעיל את סביבתו.

משליט פוזרים, מתרחקים, למנהיג נצמדים. אחריו נכרכים.

המטרה המשותפת של שניכם היא להקים בית.

המטרה היא להעמיד דורות לא להשתלט עליהם.

להיות מנהיגי הדורות הבאים.

שהילדים יזכרו איך אבא כיבד את אמא, איך היה לאמא יראת כבוד מאבא.

נושא השיח – שליטה בינזוגית.

הנחת יסוד:

כל קידום ביחס בינזוגי הוא בנית אבן מחורבות ירושלים.

עברנו פיגועים קשים, באנה נתגייס להשכנת שכינה בבתיים.

שואל יקרה,

מה שואלך?

מי שואל אתכם בלוגיות?

ברור שהבעל הוא הקובע.

חכמת נשים בתנה ביתה. הוא המילה האחרונה. אישה תמיד המחליטה.

הוא צריך לשמוע לדעתה. אבל הבעל הוא ראש המשפחה.

אל מה באמת?

באמת?!

אין צורך לשאול, חשוב להנהיג. למה צריך להשתלט על הבית? על מי? על האיש?

על האישה? על הילדים? מי השולט כאן? לשם מה? מי מינה אותך?

מה תרוויחו מזה? האם בית צריך שליטה? לא!



## חטיף פיצפוצי אורז / גיטי פוטש

המיסי שוקולד בפולסים או בן מארי (בסיר בתוך סיר עם מים שעל האש)  
הוסיפי את הדבש והשמן וערבבי עד לקבלת מרקם חלק ואחיד.  
הכיני בקערה פיצפוצי אורז, פיצוחים ומלח.  
שפכי את השוקולד המומס לקערה.  
ערבבי היטב לעיסה אחידה שכל הפצפוצים יהיו מצופים בשוקולד.  
הכניסי לתבנית רצויה, או למנג'נטים.  
הקפיאי חצי שעה ושחררי מהתבנית.

3 כוסות פצפוצי אורז  
4 כפות דבש  
150 גרם שוקולד חלבי/פרוה  
3 כפות שמן  
1/2 כוס פיצוחים (בוטנים חצויים,  
פיסטוק, שברי שקדים וכדו').  
קורט מלח

שימרי בקירור.

חטיף אנחטף אפר...

להצטרפות לקבלת מתכון שבועי למייל  
שילחי בקשה לכתובת: [k7600g@gmail.com](mailto:k7600g@gmail.com)



כל הזכויות שמורות לגיטי פוטש - קונדיטופ  
להזמנת מארזים באיזור טבריה והסביבה 058-421-7600



תמונות עם קסם...

בואי להנציח תמונות אהדה  
וקסם...



*Rivka Dina photography*  
054-8502517

# רוצה לשלוט?



CTRL

U

הדרך המנצחת לשמור על הזמן, הערכים והשאיפות שלך.  
דווקא כשאת מול המסך.

*לכדיקת התאמה הקליקי*

עשרות נשים כבר בפנים. את איתנו?

איך זה עובד? בקטנה. כל שבוע מקבלים קבלה קטנה בנושא. מי? כל מי שזה חשוב לה. ל כמה זמן? לא הרבה. למשך שבוע בלבד. מה זה שבוע אחד, בינינו? הרי כל יום שישני את אומרת לעצמך בהלם: מה, עוד פעם מגיעה שבת? איך השבוע טס... מה מחליטים? לעשות שינוי קטן, על בסיס שבועי. למשל: שבוע לא לראות סרטונים שלא קשורים לעבודה באופן ישיר. גם לזו שממש לא יכולה בלי - שבוע זה סביל. עוד דוגמא? שבוע לא להתכתב בציאט אחרי השעה 10 בלילה זה עביר... וכן על זה הדרך.

# תשפיעי!

**צירפת - 10 מנויות חדשות למגזין.**  
**נכנסת - להגרלה על כרטיספר**  
**בשווי 100 ש"ח!**



ALKOSKAFE@GMAIL.COM |



על כוס  
קפה

מנזין מס' 6  
ספירת העומר  
אייר תשפ"ב